

Lovforslag nr. L 2. Fremsat den 5. oktober 1982 af Askjær Jørgensen (FP), Glensgård (FP), Glistrup (FP), Lawaetz (FP) og Thorndahl (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

(Indførelse af karenzdage samt begrænsning af arbejdsgiverperioden)

§ 1

I lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jfr. lovbekendtgørelse nr. 500 af 14. september 1982, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Lønmodtagere, der ved sygdommens indtræden har været beskæftiget hos arbejdsgiveren mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger, og som ikke får udbetalt fuld løn under sygdommen, har ret til fra arbejdsgiveren at få udbetalt dagpenge fra 3. fraværsdag og frem til udløbet af den første sygeuge (arbejdsgiverperioden).«

2. § 7, stk. 2, ophæves.

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 2 og 3.

3. I § 16 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Dagpenge kan tidligst udbetales fra 3. fraværsdag.«

4. I § 18, stk. 2, ændres »1. fraværsdag« til: »3. fraværsdag«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1983.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Da lov nr. 262 af 7. juni 1972 trådte i kraft den 1. april 1973, opnåede alle lønmodtagere ret til fuld løn eller dagpenge fra deres første sygedag og igennem hele deres sygeperiode.

Dette har været med til at skabe og fastholde den ulykkelige arbejdsløshedssituation, som Danmark lider under. Bl.a. fordi virksomhederne må betale for en arbejdsydelse, som de ikke modtager. At lade virksomhederne betale for den arbejdskraft, de ikke modtager, er lige så ubegrundet som at lade den, der står ved siden af den arbejdsløse eller syge i telefonbogsspalterne, betale. Eller som en ordning, hvorved de langnæsedede morgenkunder skulle betale bageren for de rundstykker, de ikke fik, fordi bageriovnene var brudt sammen om natten. Ophæves de nugældende sygelønsregler, mindskes angsten hos landets 350.000 arbejdsgivere for at antage yderligere medhjælp. Vi vil altså få arbejdspladser til mange af de over 500.000, som i øjeblikket er arbejdsløse eller er fejlbekæftigede med skrivebordssystemer m.v.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at det principielt er et fejlsyn fra lovgivningsmagts side at pålægge virksomhederne pligt til at betale dagpenge. Afbødning af sygdomsperioders uheldige virkning må i princippet være en almindelig socialpolitisk opgave, hvis løsning må finansieres af samfundets fælleskasse.

Forholdet er, at arbejdsløsheden stadigvæk forøges med flere snese tusinde mennesker som følge af, at masser af virksomheder ikke tør indlade sig på at ansætte ny arbejdskraft. Man er stillet over for risikoen for, at man i lange perioder skal betale løn til folk, hvis arbejdsindsats man ikke kan benytte sig af, men hvis sygdom tværtimod stiller virksomheden i en vanskelig situation.

Fremskridtspartiet har tidligere gjort opmærksom på denne tingenes sammenhæng i det virkelige liv. Eksempelvis kan henvises til beslutningsforslag nr. XLIV af 18. april 1975 om formindskelse af forskelsbehandlingen af de forskellige befolkningsgrupper i sygdomstilfælde (forslag til folke-

tingsbeslutning om indførelse af karensdage for offentligt ansatte i tilfælde af sygdom og forbedring af adgangen for selvstændigt erhvervsdrivende til at oppebære dagpenge under sygdom (Folketingstidende 1974-75 (2. samling), forhandlingerne sp. 5084 samt tillæg A sp. 4061)). Endvidere kan henvises til forhandlingerne i folkettingen den 1. juni 1977, se Folketingstidende 1976-77 (2. samling), forhandlingerne sp. 5278-5295, hvor alle andre partier nedstemte fremskridtsforslaget om at nedsætte arbejdsgiverperioden fra 5 uger til én uge. (Ændringsforslag til socialministerens forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. (Halvårlig regulering af dagpengenes højeste beløb, ændring af beskæftigelseskravet, ophævelse af aldersgrænsen i den frivillige sikring m.v.)). Der kan også henvises til Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne, sp. 11627 forneden og sp. 12348 forneden (Spørgsmål til ministrene) samt til arbejdsministerens svar af 23. juni 1977 på spørgetidsspørgsmål nr. 163 (Folketingstidende 1976-77 (2. samling) sp. 5528).

Arbejdsgiverperioden søgtes nedsat ved forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel (Begrænsning af *arbejdsgiverperiodens* længde), der blev fremsat den 2. februar 1978 (Folketingstidende 1977-78, forhandlingerne sp. 7262 samt tillæg A sp. 4003).

Nærværende lovforslag er med visse ændringer en genfremsættelse af et i samlingen 1978-79 fremsat lovforslag, se Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 2992, 11662 og 11772, tillæg A sp. 815 og tillæg B sp. 1423.

Lovforslaget tager sigte på en nyordning for første sygeuge, nemlig indførelse af en regel om 2 karensdage til lønmodtageren og 3 til 5 dage til arbejdsgiveren. Under de foreliggende forhold gives hermed en rimelig byrdefordeling mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren.

Vedtages forslaget, opnås et stort skridt i den rigtige retning. Omkostningerne for det private erhvervsliv lettes på en socialt acceptabel måde.

For det store flertal er det overkommeligt at være selvbetaler i et par dage med års mellemrum.

De fleste er da heldigvis ikke syge oftere. Karenspligten er en meget mindre økonomisk øretæve end den, som indtræder, hvis f.eks. bilmotoren sætter ud og skal hovedrepareres eller farvefjernsynet ramponeres.

Derudover fritages fra skatteyderbetalingen og arbejdsgiverpligten de blå mandage og hvide fredage, som jo også forekommer på vort arbejdsmarked. Fredag og mandag er tilsyneladende blevet de farligste dage at leve på her i landet, hvis man skulle tro statistikken – men det skal man ikke.

En af fordelene ved selvriskoordningen bliver, at samfundet ikke overbebyrdes med al den administration, som de første sygedage medfører.

Naturligvis kan der være medborgere, hvis økonomi er så udhulet, at de ikke kan bære at være selvbetalere i blot en lille uges tid. F.eks. hvis de har haft hyppige tilbagefald til sygdom og/eller arbejdsløshed. Her må det almindelige sociale sikkerhedsnet træde til. Andre vil måske selv tegne frivillige forsikringer for at dække deres selvrisiko, og det skal staten naturligvis ikke blande sig i.

Herefter bliver virksomhedernes byrder så overskuelige, at formentlig et halvt hundrede tusinde mennesker, der ellers ville være arbejdsløse, kommer i produktiv beskæftigelse inden for det private erhvervslivs ca. 350.000 virksomheder.

Forslagets gennemførelse vil indebære forøgede offentlige udgifter på ca. 1,5 mia kr., men en vedtagelse af forslaget forventes inden for nogle få måneder varigt at udvirke en reduktion af arbejdsløsheden med 50.000 mennesker, og der ligger derfor en nettostyrkelse af det offentliges finanser i forslaget på mere end 3 milliarder kroner på årsbasis.

Forslagsstillerne har overvejet, hvorvidt der efter forløbet af den første sygdomsuge bør ydes de pågældende støtte på niveau sygeløn eller på niveau dagpenge, og er – uden at dette har noget med forslagets principielle sigte at gøre – kommet til det resultat, at dagpengesatsen må være det rigtige, således at der i de tilfælde, hvor dette fører til social nød, må findes en løsning over den almindelige sociale bistandshjælp. Herved berører forslaget principielle socialpolitiske aspekter, men dette har været en uundgåelig følgevirkning, som i denne forbindelse ikke er afgørende for forslagsstillerne, der som det altafgørende hovedmotiv bag forslaget bygger på det vidunderlige i at nedsætte arbejdsløsheden massivt.

Nærværende forslag går herefter alene ud på at nedsætte arbejdsgiverperioden samt indføre 2 karensdage.

Det har sådan set en parallel i den svenske lovgivning fra maj 1982, som – med virkning fra 1. januar 1983 – forhøjede karensdage-tallet fra 1 til 3.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Forslaget nedsætter arbejdsgiverperioden, idet der indføres 2 karensdage til lønmodtageren og resten af den første uge betales af arbejdsgiveren. Derefter overgår dagpengenes betaling til det offentlige.

Til nr. 2-4

Ændringerne er konsekvenser af den under nr. 1 foreslåede ændring.